FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

fremsat den 13. december 1990 *

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

1. De anbringender, hvormed Minolta Camera Co. Ltd (herefter benævnt »Minolta«) har anfægtet lovligheden af Rådets forordning (EØF) nr. 535/87 af 23. februar 1987 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af PPC-fotokopieringsmaskiner med oprindelse i Japan [1] (herefter benævnt »den anfægtede forordning« eller »den endelige forordning«), er i visse henseender forskellige eller endda nye i forhold til dem, der er gjort gældende af de øvrige japanske producenter af PPC-fotokopieringsmaskiner (herefter benævnt »PPC«) i deres respektive stævninger. For det første er der her tale om anbringender om den ulovlige beregning af dumpingmargenen og om den urimelige karakter af den fortjenstmargen, som er indregnet i den beregnede normale værdi, som Minolta er ene om at påberåbe sig. Og for det andet om et anbringende om, at Rådet, på baggrund af sammenligningen mellem den normale værdi og eksportprisen, afslog at foretage visse justeringer for at tage hensyn til forskelle i salgsvilkår, hvilket anbringende — uanset at det bygger på en lignende argumentation som den, der allerede er blevet fremsat i andre sager — tager sigte på delvis forskellige omkostningstyper. Endelig er der tale om anbringenderne dels om, at salgs-, administrations- og andre generalomkostninger (herefter benævnt »SAG-omkostninger«) hos handelsdatterselskaberne indregnes i salgsomkostningerne, dels om at værdien af visse rabatter (de såkaldte ibyttetagningsrabatter) ydet af de pågældende datterselskaber indregnes i den beregnede normale værdi, som, uanset at de også har været påberåbt i andre sager, søges støttet af ræsonnementer, som i flere henseender er selvstændige.

2. Jeg gentager kun detaljerne i disse forskellige anbringender og argumenter, såfremt det er nødvendigt for forståelsen af min argumentation, og tillader mig i øvrigt at henvise til retsmøderapporten.

A — Fastsættelsen af den normale værdi

3. *1.* Med det første anbringende har Minolta gjort gældende, at Rådet ved at indregne handelsselskabernes SAG-omkostninger i Japan i den beregnede normale værdi ikke har foretaget en passende sammenligning mellem den normale værdi og eksportprisen i den forstand, at Rådet ikke sammenlignede dem i samme handelsled. Minolta gør især gældende, at Rådet således i den beregnede normale værdi indregnede omkostningerne i et led efter handelsleddet ab fabrik, som ifølge virksomheden er det led, som eksportprisen burde være beregnet i. Ifølge Minolta er denne fremgangsmåde i strid med artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), og stk. 9, i grundforordningen [2] samt med de tilsvarende GATT-bestemmelser og be-

* Originalsprog: fransk.

1 — EFT L 54, s. 12.

2 — Rådets forordning (EØF) nr. 2176/84 af 23.7.1984 om beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 201, s. 1).

stemmelserne i antidumpingkodeksen fra 1979 [3].

4. Hvad imidlertid grundforordningen angår må det konstateres, at Domstolen allerede har afvist en argumentation som den, Minolta her har udviklet, jf. Domstolens dom af 5. oktober 1988 om »elektroniske skrivemaskiner« (herefter benævnt »ES«). I præmis 19 i dommen Canon mod Rådet (forenede sager 277/85 og 300/85, Sml. 1988, s. 5731) udtalte Domstolen, at:

»kravet om sammenlignelighed i artikel 2, stk. 3, litra a), er opfyldt, når både den normale værdi og eksportprisen fastsættes på grundlag af prisen ved det første salg til en uafhængig køber«

og at:

»de nævnte størrelser skal herefter sammenlignes, således som de er blevet fastlagt, medmindre de i artikel 2, stk. 9 og 10, i forordning nr. 2176/84 udtrykkeligt nævnte justeringer og nedsættelser kommer til anvendelse«.

5. I denne sag blev den normale værdi og eksportprisen også fastlagt med udgangspunkt i det første salg til en uafhængig køber. Således blev den normale værdi beregnet ikke blot på grundlag af Minolta's omkostninger, men også på grundlag af de af Minolta's handelsdatterselskaber afholdte omkostninger. Eksportprisen blev fastlagt i overensstemmelse med grundforordningens artikel 2, stk. 8, litra b), dvs. på grundlag af den »pris, til hvilken den indførte vare første gang videresælges til en uafhængig køber«. Klagepunktet om tilsidesættelse af *artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii)*, er derfor grundløst. Ganske vist behandlede Domstolen i dommen Canon mod Rådet udtrykkeligt litra a) i nævnte bestemmelse. Jeg finder alligevel, at hvad der gælder for litra a), må også gælde for litra b), nr. ii), eftersom beregningen af den normale værdi skal råde bod på det forhold, at der ikke bliver tale om en efter litra a), og litra b), nr. i), fastsat normal værdi, og eftersom Domstolen i samme doms præmis 26 henviste til, at:

»Formålet med at fastlægge den normale værdi i form af en beregnet værdi efter ordningen i henhold til forordning nr. 2176/84 er at afgøre, hvilken salgspris der ville gælde for et produkt, såfremt dette solgtes i oprindelses- eller eksportlandet.«

I øvrigt har Minolta bl.a. henvist til ordene »sammenlignelig pris« i litra a), og litra b), nr. i), til at støtte den opfattelse, hvorefter artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), kræver, at sammenligningen mellem eksportprisen og den normale værdi skal være en passende sammenligning [4].

6. Hertil kommer, at Domstolen i dommen Tokyo Electric mod Rådet, afsagt samme dag (forenede sager 260/85 og 106/86, Sml. s. 5855), på beregningen af den normale værdi på grundlag af artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), anvendte teorien om den »enkelte økonomiske enhed«, hvormed det skal undgås, at omkostninger, der åbenbart indgår i

3 — Antidumpingkodeksen, hvis titel lyder: Aftale om anvendelse af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, godkendt i Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs navn ved Rådets afgørelse af 10.12.1979 om indgåelse af de multilaterale aftaler, der er resultatet af handelsforhandlingerne (EFT L 71, s. 1 og 90).

4 — Se punkt 4.2 og 4.26 i stævningen.

salgsprisen for et produkt, når salget sker via en intern salgsafdeling hos producenten, ikke gør det, når samme salgsvirksomhed udøves af et retligt uafhængigt selskab, som imidlertid økonomisk kontrolleres af producenten (se præmis 25-29). At henvise til, at handelsselskabernes SAG-omkostninger blot blev indregnet i den beregnede normale værdi, er altså ikke tilstrækkeligt til at bevise, at det beløb, som lægges til produktionsomkostningerne som SAG-omkostninger, ikke er rimeligt, jf. artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), i grundforordningen.

7. Det fremgår i øvrigt navnlig af præmis 30 i dommen Tokyo Electric mod Rådet, at i tilfælde af en opdeling af produktionsvirksomheden og salgsvirksomheden inden for en koncern, som udgøres af retligt selvstændige selskaber, som imidlertid økonomisk er forbundne — og således har også Minolta organiseret sig —

»er [det] således netop ved at tage udgangspunkt i det første salg til en uafhængig køber, at der kan ske en korrekt fastsættelse af den normale værdi 'ab fabrik'«.

Da sagsøgeren selv ikke bestrider, at eksportprisen som beregnet svarer til prisen i handelsleddet »ab fabrik«, må det nødvendigvis konkluderes, at Rådet ved at gå frem, som det gjorde heller ikke har tilsidesat grundforordningens *artikel 2, stk. 9*, som bestemmer, at »De [eksportprisen og den normale værdi] skal normalt sammenlignes i samme handelsled, fortrinsvis ab fabrik«.

8. Det er korrekt, at Minolta's opfattelse i grunden er ensbetydende med at stille krav om, at omkostningerne hos Minolta's japanske handelsselskaber ikke indregnes i den normale værdi med den begrundelse, at omkostningerne hos datterselskaberne i Fællesskabet blev reduceret med den pris, som blev fastsat over for den første uafhængige køber i forbindelse med beregningen af eksportprisen. Det er i øvrigt den forskellige behandling, som således blev datterselskabernes omkostninger til del, alt efter om de er etableret i Japan eller i Fællesskabet, som fik Minolta til at mene, at når eksportprisen blev fastsat i handelsleddet »ab fabrik«, kunne dette ikke også blive tilfældet for den normale værdi.

9. Jeg må indrømme, at man ved første øjekast kan være fristet til at dele den tvivl og de spørgsmål, sagsøgeren har rejst. Det volder ingen vanskelighed i lighed med Domstolen at antage, at handelsleddet »ab fabrik« er det led, i hvilket der sælges til den første uafhængige køber, netop fordi det er ønskeligt, at de økonomiske realiteter skal have forrang for de juridiske konstruktioner. Man kan eventuelt endda mene, at man, dersom man beregner den normale værdi ved heri at indregne samtlige SAG-omkostninger i forbindelse med salget til den første uafhængige køber og herved anvender den pris, den første uafhængige køber har betalt, for at beregne eksportprisen to gange tager samme handelsled som holdepunkt. Man kommer dog ikke uden om at fastslå, at det led, i hvilket det første salg til en uafhængig køber sker — når man i de to tilfælde giver omkostningerne hos datterselskaberne en forskellig behandling, idet man jo lægger dem til produktionsomkostningerne i forbindelse med beregningen af den normale værdi og fratrækker dem i den pris, den første uafhængige køber har betalt, når eksportprisen skal beregnes — i det første tilfælde er transaktionens slutpunkt, men i det andet dens udgangspunkt.

10. Ikke desto mindre er forholdet det, at den således beregnede eksportpris omfatter omkostningerne hos producentens »eksport«-afdeling, som *med hensyn til handelsleddet* svarer til omkostningerne hos det handelsselskab, der opererer på hjemmemarkedet.

11. I øvrigt afviste Domstolen kategorisk i præmis 31 i dommen Tokyo Electric mod Rådet, da den tog stilling til beregningen af den normale værdi, det argument, at SAG-omkostningerne skulle behandles på samme måde, når man beregner den normale værdi, og når man beregner eksportprisen; Domstolen henviste ganske enkelt til »kugleleje«-dommene af 7. maj 1987 (sag 240/84, 255/84, 256/84, 258/84 og 260/84, Sml. s. 1809, 1861, 1899, 1923 og 1975), hvorefter

»der gælder tre særskilte regelsæt, som hver især skal overholdes, for henholdsvis fastsættelsen af den normale værdi, fastsættelsen af eksportprisen og sammenligningen mellem disse to størrelser«.

Desuden udledte Domstolen — i præmis 37 i dommen Canon mod Rådet, som ligeledes er nævnt ovenfor — af den uafhængighed, der således er fastslået for metoderne til beregning af den normale værdi og eksportprisen, at:

»Det [er] ingen betingelse for, at sammenligningen er passende i den i artikel 2, stk. 9, forudsatte betydning, at den normale værdi og eksportprisen er blevet fastlagt efter identiske fremgangsmåder.«

12. Hvad herefter angår *bestemmelserne* i *GATT* og *antidumpingkodeksen*, som sagsøgerne har påberåbt sig, anser jeg det for unødvendigt at tage stilling til Minolta's opfattelse, hvorefter disse bestemmelser kan påberåbes under direkte søgsmål rejst efter EØF-traktatens artikel 173, uden at de »med retsvirkning kan [gøres] ... gældende ved domstolene«, jf. »International Fruit Company«-dommen[5], ligesom jeg i øvrigt heller ikke skal tage stilling til, om de »gælder umiddelbart« i det tilfælde, hvor opfattelsen ikke kan lægges til grund. Grundforordningens artikel 2, stk. 3 og 9, der var hjemmel for den anfægtede forordning, forekommer mig under alle omstændigheder at være ganske i overensstemmelse med de tilsvarende regler i GATT og i antidumpingkodeksen. Såvel GATT's artikel VI, stk. 1, som antidumpingkodeksens artikel 2, stk. 1 og 4, taler ligesom grundforordningens artikel 2, stk. 3, om den »sammenlignelige pris«, der praktiseres i normal handel for samme vare til forbrug i eksportlandet eller, såfremt dette ikke foreligger, om produktionsomkostningen i oprindelseslandet forhøjet med en »rimelig margen (eller rimeligt tillæg)« både for SAG-omkostningerne og for fortjenesten. Antidumpingkodeksens artikel 2, stk. 6, er kun en forløber for grundforordningens artikel 2, stk. 9, idet den fastsætter følgende:

»For at kunne foretage en rimelig sammenligning... sammenlignes de to priser i samme handelsled fortrinsvis ab fabrik ...«

5 — Dom af 12.12.1972, forenede sager 21/72-24/72, International Fruit Company, Sml. s. 295, org. ref.: Rec. s. 1219.

13. Det er korrekt, at både artikel VI, stk. 1, i GATT og artikel 2, stk. 6, i antidumpingkodeksen tilføjer:

»Der skal i hver enkelt tilfælde [efter de konkrete forhold] tages rimeligt hensyn til forskelle i salgsvilkår, forskel i beskatning og andre forskelligheder, der har betydning for prisernes sammenlignelighed.«

Selv om der altså er tale om at sammenligne priserne, dvs. prisen på hjemmemarkedet (den normale værdi) og eksportprisen, kan man ikke af det ovenstående udlede, som Minolta vil, at udtrykkene »samme handelsled« og »handelsleddet ab fabrik« henviser til de omkostninger, der indgår i den pris, som betales af køberen til sælgeren. For det første har denne bestemmelse, som blev gentaget i grundforordningens artikel 2, stk. 10, første afsnit, jo ikke til formål at definere betydningen af »handelsled«, men vedrører generelt de justeringer, der skal foretages for at tage hensyn til enhver forskel, der kan påvirke prisernes sammenlignelighed. For det andet udvisker man — ved at fastlægge handelsleddet i forhold til de omkostninger, der indgår i den pris, køberen betaler sælgeren (og ikke i forhold til den kategori af købere, som betaler prisen) — de bestående forskelle mellem det, som man (også inden for GATT) vil kunne opfatte som indholdet af den normale værdi og eksportprisen, der udgør de to målestokke for, om der foreligger dumping. I modsætning til den normale værdi, som repræsenterer den pris, der på hjemmemarkedet betales for det pågældende produkt, der sælges til forbrug i eksportlandet, repræsenterer eksportprisen ikke den betalte pris *på* eksportmarkedet, men den betalte pris for det produkt, der sælges til eksport *til* dette marked.

14. Begge afspejler altså det beløb, producenten/eksportøren har modtaget. I den henseende er den erklæring fra ekspertgruppen vedrørende antidumpingtold og udligningstold, der blev offentliggjort af GATT i marts 1961 — som sagsøgeren har henvist til i flere tilfælde — absolut oplysende med udtalelsen heri om, at:

»Det væsentlige formål var at foretage en effektiv sammenligning mellem den normale pris på hjemmemarkedet i eksportlandet og prisen for et tilsvarende produkt, når det forlader landet, men ikke når det ankommer til importlandet.«

og derfor da heller ikke på hjemmemarkedet i dette land. At gøre som Minolta og sammenligne de priser, der faktisk praktiseres af selskabets japanske datterselskaber over for de uafhængige kunder i Japan, med de faktiske priser, som Minolta's europæiske datterselskaber praktiserer over for de uafhængige kunder i Fællesskabet, er derimod formålsløst, da den normale værdi, der pr. definition svarer til den normale pris, som betales producenten på hjemmemarkedet, omfatter samtlige omkostninger (og fortjeneste), der er påløbet ved salget på dette marked [6], mens eksportprisen *til* Fællesskabet pr. definition ikke omfatter omkostningerne (og fortjenesten) ved aktiviteter *i* Fællesskabet, og som løber på ved salget på fællesskabsmarkedet. I Domstolens dom af 14. marts 1990, sag C-156/87, Gestetner mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 781, anførte Domstolen samme betragtning for at forkaste kravet fra Gestetner — der er importør, med status som Original Equipment Manufacturer (OEM), af PPC fremstillet af

6 — I den forbindelse er det interessant at bemærke, at Domstolen i dom af 11.7.1990, sag C-157/87, Electroimpex mod Rådet, Sml. I, s. 3021, forkastede en definition af begrebet dumping, der hvilede på en sammenligning af prisen for salget af et produkt med produktets kostpris (se præmis 20, 21 og 22).

Mita om, at eksportprisen er den pris, Gestetner betalte til Mita Europe, Mita's europæiske datterselskab, som deltog i salget i et tidligere led end ved importen til Fællesskabet. Domstolen fastslog således i dommens præmis 31: »Omkostningerne ved en sådan virksomhed formindsker reelt det beløb, som den eksporterende fabrikant modtager, i det omfang hvor de normale bæres af importøren.«

15. Jeg slutter af det ovenstående, at den anfægtede forordning ikke strider mod GATT's artikel VI, stk. 1, eller antidumpingkodeksens artikel 2, ligesom den altså heller ikke strider mod artikel 2, stk. 3 og 9, i grundforordningen, der gennemfører de førstnævnte regler i Fællesskabets retsorden.

16. Hvad endelig angår argumenterne vedrørende magtmisbrug og krænkelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning samt af proportionalitetsprincippet og lighedsprincippet, finder jeg, at disse ikke kan adskilles fra dem, der er gennemgået ovenfor. De hviler alle på en forudsætning om, at Rådet ved at indregne SAG-omkostningerne for Minolta's handelsselskaber i den beregnede normale værdi foretog en sammenligning, der ikke er lovlig i forhold til kravene i grundforordningen, GATT og antidumpingkodeksen. Ligesom anbringenderne om overtrædelse af disse regler må de altså forkastes.

17. 2. Sagsøgerens andet anbringende angår indregningen i den beregnede normale værdi af Minolta's modeller med en fortjeneste på 14,6%, der angiveligt ikke er »rimelig« eller ligger over den »normale fortjeneste«, jf. artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), i grundforordningen.

Som bekendt er det ikke bestridt, at samtlige Minolta's PPC-modeller, som på samme tid blev solgt i Japan og eksporteret til Fællesskabet, blev solgt på hjemmemarkedet til lavere gennemsnitspriser end deres produktionsomkostninger (herunder SAG-omkostningerne), dvs. »med tab«. Derfor besluttede Rådet i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 4, at beregne disse PPC's normale værdi. Det fremgår af betragtning 10 in fine til den anfægtede forordning, at Rådet herved anvendte den gennemsnitlige fortjeneste opnået af de andre PPC-eksportører på de modeller, som i løbet af referenceperioden var blevet solgt i Japan til en gennemsnitligt højere pris end produktionsomkostningerne.

18. Først bemærkes, at Minolta ikke bestrider selve de tal, som blev anvendt som grundlag ved beregningen af den gennemsnitlige fortjenstmargen på 14,6%, men fremfører en række argumenter for at påvise, at Rådets beregningsmetode nødvendigvis måtte føre til at fastsætte en fortjeneste, som hverken var »rimelig« eller »normal«.

19. Minolta kritiserer i første række, at tabene med salg ikke blev medregnet ved beregningen af den gennemsnitlige fortjeneste. Selskabet finder, at den »normale fortjeneste«, der skal indregnes i den beregnede værdi — Rådet har jo konkluderet, at »der normalt opnås fortjeneste ved salg af varer inden for samme generelle kategori på oprindelseslandets hjemmemarked« [jf. ordlyden af næstsidste sætning i grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii)], selv om visse af dem sælges med tab — ikke må overstige den fortjeneste, som normalt opnås på *samtlige* disse produkter, herunder dem, der blev solgt med tab. I dette tilfælde

udelukkede Rådet imidlertid de tabgivende apparater fra sine beregninger og anvendte på *samtlige* Minolta's modeller, der blev solgt på hjemmemarkedet, den fortjeneste, som blev beregnet alene på det resterende salg.

20. Over for denne argumentation må det først konstateres, at:

»Da det salg, der ansås for rentabelt, indbefattede alt salg af maskiner, der *i gennemsnit* solgtes til priser, som var højere end produktionsomkostningerne« (jf. betragtning 10, fjerde afsnit, til den anfægtede forordning),

blev ikke alle tabgivende salg holdt udenfor: Eventuelle tabgivende salg blev også taget i betragtning, da der set under ét blev opnået en fortjeneste ved salget af den omhandlede model.

21. I øvrigt må jeg nævne, at Rådet ganske vist har fastslået, at samtlige metoder, med hvilke man kan fastsætte den normale værdi, jf. opregningen heraf i grundforordningens artikel 2, stk. 4, sidste afsnit, og som Rådet endvidere kan anvende i tilfælde af tabgivende salg, har det til fælles, at de bygger på salg, værdier eller priser, hvori der indgår eller kan indgå en fortjeneste, hvilket imidlertid ikke er tilstrækkeligt, når det gælder om at angive, hvad denne fortjeneste skal ligge på, såfremt Rådet vælger metoden til beregning af den normale værdi, således som den er beskrevet i artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii); jeg finder imidlertid, at Minolta går for vidt, når selskabet mener, at artikel 2, stk. 4, er helt uden relevans i denne forbindelse. Det er faktisk, fordi betingelserne for at anvende artikel 2, stk. 4, er opfyldt, at Rådet anvendte en af disse metoder, som følgelig skal medvirke til at realisere det formål, Rådet tilsigter. Artikel 2, stk. 4, giver imidlertid institutionerne udtrykkelig hjemmel til at tage hensyn til tabgivende salg — under visse betingelser, som der ikke er rejst spørgsmål om her i sagen — der »anses for ikke at have fundet sted i normal handel«. I et sådant tilfælde kan de priser, som opnås ved de tabgivende salg, således ikke tjene som normal værdi efter betydningen i grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra a). At de ikke tages i betragtning, er derfor principielt på grund af anvendelsen af artikel 2, stk. 4. Det ville være lidet relevant for dette formål, såfremt Rådet, når det ønsker at fastsætte den normale værdi af produkter, som er solgt med tab, ved hjælp af den ene eller den anden af de fastsatte metoder var forpligtet til at tage dem i betragtning. Hvis det ikke var tilfældet, ses det ikke, hvorfor Rådet skal fastsætte den normale værdi af produkterne solgt med tab efter en af de metoder, som specielt er fastsat i artikel 2, stk. 4: såfremt Rådet under alle omstændigheder skal tage hensyn hertil, hvorfor så ikke fastsætte den gennemsnitlige normale værdi for samtlige salg, det være sig med tab eller med fortjeneste, ved blot at anvende de priser, som faktisk er betalt eller skal betales, jf. artikel 2, stk. 3, litra a)?

22. I øvrigt har Rådet ret, når det fremhæver, at samtlige fastsatte metoder, som er alternative, skal anvendes således, at man kan nå frem til stort set ensartede værdier, eftersom det i alle tilfælde gælder, at der skal fastsættes en normal værdi, der ligger så tæt som muligt på salgsprisen for et produkt, således som prisen ville være, såfremt det pågældende produkt blev solgt i oprindel-

seslandet eller eksportlandet i normal handel. Forholdet er imidlertid det, at den første af de nævnte metoder, der hviler på de

»øvrige salg på hjemmemarkedet, der har fundet sted til en pris, som ikke er lavere end produktionsomkostningerne«,

medfører fuldstændig udelukkelse af salg med tab, således at Rådet ved at bruge denne metode uden videre på de tabgivende salg kan anvende fortjenesten ved salg, der er foregået til en højere pris end produktionsomkostningerne, hvorved det således på de tabgivende salg overfører den ved andre salg opnåede fortjeneste uden at gå ind i beregningen af en eller anden gennemsnitsfortjeneste på grundlag af salg til priser, der er højere eller lavere end produktionsomkostningerne.

23. Endvidere accepterede Domstolen i dom af 5. oktober 1988, Canon mod Rådet, at den fortjenstmargen, en producent opnår ved salg af visse af sine modeller på hjemmemarkedet, der som sådan indregnes i den faktiske pris, der lægges til grund som normal værdi i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, litra a), anvendes af institutionerne som »rimelig« margen, jf. artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), ved beregningen af den normale værdi for samme producents øvrige modeller (jf. præmis 21 og 22). Ganske vist blev i dette tilfælde den normale værdi beregnet, fordi de omtvistede modeller ikke var blevet solgt i tilstrækkelige mængder på hjemmemarkedet. Det ses imidlertid ikke, hvorfor den samme regel ikke skulle kunne anvendes, når den normale værdi beregnes af andre grunde, f.eks. fordi visse modeller sælges med tab. Når det er tilfældet, viser dette eksempel klart, at artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), bestemt ikke udelukker, at man ved fastsættelsen af den »rimelige fortjenstmargen« eller den »normale fortjeneste«, der skal indgå i den normale værdi, alene tager salg til en højere pris end produktionsomkostningerne i betragtning.

24. Det fremgår desuden af andre domme i ES-sagerne, at man i tilfælde af, at man beregner den normale værdi af et selskabs produkter, kan lade fortjenstmargenen beregne af den fortjeneste, der er opnået af et andet selskab. Jeg skal navnlig henvise til dommen i sagen Sharp Corporation mod Rådet (sag 301/85, Sml. 1988, s. 5813), hvori Domstolen udtalte:

»Den nævnte bestemmelse [artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii)] indeholder intet forbud mod som 'rimelig fortjenstmargen' at lægge den fortjeneste til grund, som normalt opnås af et andet selskab end det, der er genstand for antidumpingundersøgelsen.« (Præmis 8).

I de ovennævnte forenede sager 260/85 og 106/86, Tokyo Electric mod Rådet, protesterede sagsøgeren imod, at Rådet i sagsøgerens tilfælde havde anvendt en fortjenstmargen på 47,92%, der svarede til den, som var blevet opnået af en anden producent ved salget af et begrænset antal ES på hjemmemarkedet. Domstolen bemærkede blot, at:

»TEC ikke har godtgjort, at den pågældende fortjenstmargen ikke blev opnået i normal handel«

og konkluderede, at:

»artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), i forordning nr. 2176/84 intet indeholder til støtte for, at den fortjenstmargen, som fællesskabsinstitutionerne har lagt til grund, ikke kan anses som en rimelig margen, når henses til fællesskabsinstitutionernes skønsmæssige beføjelser« (præmis 13).

25. Man kan ganske vist indvende, at det lige citerede højst viser, at Rådet på Minolta's tabgivende salg havde kunnet anvende den »normale fortjeneste« eller den, der opnås »i normal handel« af andre selskaber, men ikke giver mulighed for at afgøre, hvad der skal forstås ved disse begreber, og navnlig ikke giver et direkte svar på spørgsmålet, om en fortjenstmargen — hvis disse andre selskaber eventuelt også havde solgt med tab — som kun tager hensyn til deres salg med fortjeneste, er en »normal« fortjeneste efter betydningen i grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), eller om i dette tilfælde alene deres fortjenstmargen opnået »i normal handel« kan anvendes på samtlige Minolta's modeller.

26. Tilbage bliver, at Domstolen, for at begrunde lovligheden af at anvende fortjenesten hos et andet selskab med henblik på beregningen af den normale værdi, udtrykkeligt såvel i præmis 10 i dommen Sharp Corporation mod Rådet som i præmis 16 i dommen Tokyo Electric mod Rådet fremhævede, at:

»Såfremt den normale værdi, for så vidt angår producenter uden afsætning på hjemmemarkedet, måtte beregnes alene på grundlag af en hypotetisk fortjeneste, ville dette indebære en risiko for en forskelsbehandling af andre producenter, hvis fortjenstmargen for de modeller, de sælger i Japan, anvendes ved beregningen af den normale værdi for andre modeller.«

Samme ræsonnement kan anvendes i dette tilfælde, hvor man anvender beregningen af den normale værdi, fordi visse produkter sælges til en lavere pris end produktionsomkostningerne: Såfremt Rådet gyldigt på de selskaber, som kun sælger visse af deres modeller med tab på hjemmemarkedet, kan anvende den fortjenstmargen, der opnås ved deres »øvrige salg« (eller en gennemsnitlig fortjenstmargen på grundlag af samtlige de salg, de har haft til en gennemsnitspris, der er højere end produktionsomkostningerne)[7], må det ligeledes kunne anvende netop denne fortjenstmargen på andre selskaber, hvis samlede salg var tabgivende (eller hvis salg fandt sted til en gennemsnitspris, der var lavere end produktionsomkostningerne). I modsat fald, for at omskrive de nævnte domme fra Domstolen,

»risikerede man at diskriminere de øvrige fabrikanter, for hvilke den faktisk opnåede fortjenstmargen ved salget af visse modeller anvendes for at beregne den normale værdi af de øvrige modeller solgt med tab«.

27. Jeg skal endelig påpege, at den nye grundforordning[8], der efterfulgte forordning nr. 2176/84, udtrykkeligt bestemmer,

7 — Det gjorde Rådet for de tre Canon-modeller.

8 — Rådets forordning (EØF) nr. 2423/88 af 11.7.1988 om beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 209, s. 1).

at den fortjeneste, der skal indgå i den beregnede værdi, beregnes på grundlag af de »fortjenstgivende salg« af tilsvarende produkter, hvad enten de er opnået af den samme producent eller af andre producenter.

28. På grundlag af de ovenstående bemærkninger kan man her i sagen anvende maksimen »det mindre i det mere«: I det omfang, hvori Rådet gyldigt havde kunnet anvende den fortjenstmargen, som faktisk blev opnået af andre producenter på deres salg af tilsvarende eller forskellige modeller, på de Minolta-modeller, der blev solgt til lavere priser end produktionsprisen, havde det ganske bestemt ret til på dem at anvende en gennemsnitlig fortjenstmargen, som tager hensyn ikke blot til andre producenters salg til højere priser end produktionsomkostningerne, men også til deres tabgivende salg, så meget desto mere som Rådet i Minolta's tilfælde ikke anvendte den gennemsnitlige margen hos en enkelt anden producent, som havde kunnet være den højeste konstaterede margen, men som nævnt anvendte et generelt gennemsnit af samtlige konstaterede individuelle gennemsnitsmargener (jf. betragtning 10, næstsidste afsnit, i den anfægtede forordning). Det kan altså ikke hævdes, at Rådets beregningsmetode førte til fastsættelse af en fortjenstmargen for Minolta, der ikke er »rimelig«, eller som ligger over den »normale fortjeneste« efter betydningen i grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii).

29. De to teoretiske eksempler, som sagsøgeren har fremlagt, kan ikke rokke ved denne konklusion.

30. For det første gjorde Rådet ikke det, som Minolta, med støtte i sine eksempler, foreholder Rådet, at det har gjort. Rådet lagde sig ikke fast på fortjenester på 10 eller 60% for model 1 og 2 fra selskab B eller C og lagde sig derfor heller fast på en fortjeneste på 35% for de tre modeller fra selskab A. Tilsvarende kommer Rådet, via den metode, det faktisk anvendte, frem til samme fortjeneste på 10% for de to selskaber Alfa og Beta, uanset at det ene af dem solgte visse modeller med tab. Men hvad mere er, fremgår det af de ovenstående betragtninger, at Rådet lovligt kunne gøre det, som Minolta via disse eksempler foreholder det, at det gjorde. Da grundforordningens artikel 2, stk. 4, udtrykkeligt bestemmer, at fastsættelsen af den normale værdi skal ske

»på grundlag af de øvrige salg på hjemmemarkedet, der har fundet sted til en pris, som ikke er lavere end produktionsomkostningerne«,

kunne Rådet på model 1 og 2 fra selskab B og C, såvel som på de Beta-modeller, der blev solgt med tab, have anvendt den fortjeneste, som opnåedes af disse selskaber på de modeller, der blev solgt til en højere pris end produktionsomkostningerne. Da Domstolen i øvrigt, navnlig i domme af 5. oktober 1988, Sharp Corporation mod Rådet, Tokyo Electric mod Rådet og Canon mod Rådet, tiltrådte, at den fortjenstmargen, som opnås af andre producenter eller af samme producent på andre modeller af det tilsvarende produkt, kan lægges til grund i relation til grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), havde Rådet kunnet gå frem på samme vis, såfremt det, som det gjorde i Minolta's tilfælde, havde valgt den beregnede værdi.

31. Endelig forekommer det mig, at Minolta's henvisning til den metode, Rådet anvendte for, i forbindelse med fastsættelse af antidumpingafgiften, at fastslå,

»hvor meget hver fællesskabsproducents indtægter skulle stige, for at han kunne opnå en fortjeneste på 12% for hver type transaktion« (jf. betragtning 107, afsnit iii), i den anfægtede forordning),

er ganske irrelevant for fastsættelsen af den gennemsnitlige fortjenstmargen for de japanske producenter, der skal indgå i den normale værdi. Desuden gælder det, at udtalelsen i betragtning 10, andet afsnit, i den anfægtede forordning, hvorefter »[denne] fremgangsmåde (der blev fulgt for at beregne fortjenesten med henblik på at fastsætte den normale værdi) desuden helt [er] i overensstemmelse med den metode, der anvendtes ved fastsættelsen af den skade, der er påført den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet«, ikke vedrører den behandling, som er tiltænkt de tabgivende salg, men spørgsmålet, om man var nødt til at beregne fortjenesten i forhold til PPC alene eller i forhold til eksportørernes samlede aktiviteter på fotokopieringsområdet.

32. Med hensyn til Minolta's øvrige argumenter, der er fremsat for at bestride den måde, hvorpå Rådet fastsatte den fortjeneste, som skulle indgå i den normale værdi, er det tilstrækkeligt at fastslå, at de ikke har belæg i retsakterne. At kræve, at den »rimelige« eller »normale« fortjeneste beregnes i forhold til den fortjeneste, som er opnået i PPC's samlede levetid — med henblik på, at der tages hensyn til deres varierende rentabilitet i perioden — forekommer mig at gå ud over, hvad der fastsættes i grundforordningens artikel 2, stk. 4, som giver hjemmel for at udelukke et tabgivende salg på bl.a. den betingelse, at:

»dette salg: a) har fundet sted over et længere tidsrum, og der er tale om betydelige mængder«.

Jeg finder faktisk, at Rådet ikke har pligt til at bedømme, om denne betingelse foreligger i forhold til en periode, der er længere end den, som medgår til antidumpingundersøgelsen, der i medfør af grundforordningens artikel 7, stk. 1, litra c),

»[normalt] omfatter en periode på mindst seks måneder umiddelbart forud for iværksættelse af proceduren«,

og som i denne konkrete sag omfattede perioden fra januar til juli 1985 inklusive (jf. betragtning 5 til den foreløbige forordning [9]). Jeg noterer i øvrigt, at denne fortolkning er i overensstemmelse med det, der er fastsat i den nye grundforordning [10], hvorefter tabgivende salg

»kan ... anses for ikke at have fundet sted i normal handel, såfremt dette salg:

9 — Kommissionens forordning (EØF) nr. 2640/86 af 21.8.1986 om en midlertidig antidumpingtold på importen af PPC-fotokopieringsmaskiner med oprindelse i Japan (EFT L 239, s. 5).

10 — Rådets ovennævnte forordning nr. 2423/88, jf. note 8.

a) har fundet sted i betydelige mængder i undersøgelsesperioden, som defineret i artikel 7, stk. 1, litra c)

b) ...«.

At kræve, at den »rimelige« eller »normale« fortjeneste skal fastsættes i forhold til salget af samtlige modeller, herunder tabgivende salg, med den begrundelse, at producenterne er nødt til at tilbyde kunderne et komplet udbud af modeller, herunder ikke-rentable modeller, er ligeledes en tilsidesættelse af selve ordlyden af grundforordningens artikel 2, stk. 4, som regulerer behandlingen af tabgivende salg uden hensyn til grundene til, at producenterne foretog dem.

33. Minolta gør endvidere gældende, at selv om Rådet ved fastsættelsen af den »rimelige« fortjenstmargen kun kunne have taget hensyn til fortjenesten på de »globalt set« rentable modeller, »quod non«, burde det ikke desto mindre have udtrykt det ved at tage hensyn til omsætningen for samtlige salg, herunder de ikke-rentable. Rådet har imidlertid fastslået følgende:

»Dersom ... man foretager en afvejning af de tabgivende salg, måtte disse hermed være indregnet de facto i beregningen (af den fortjeneste, som normalt opnås ved salg på hjemmemarkedet), skønt de i medfør af artikel 2, stk. 4, i forordning nr. 2176/84 ikke kan være det« (se punkt 58 i svarskriftet).

I øvrigt mener jeg ikke, at der kan udledes noget argument i den forbindelse af den metode, Rådet fulgte for at beregne dumpingmargenen, som er en særskilt operation i forhold til den operation, som består i at fastsætte den fortjenstmargen, der skal indgå i den normale værdi (jf. grundforordningens artikel 2, stk. 13).

34. Hvad endelig angår indregningen af de japanske handelsselskabers fortjeneste[11] i den »rimelige« fortjenstmargen, kan jeg indskrænke mig til at henvise til, hvad der fremgår af præmis 17 i dom af 5. oktober 1988, Silver Seiko mod Rådet, nemlig at institutionerne ikke, når de er stillet over for en enkelt økonomisk enhed, har pligt til at vælge producentens fortjenstmargen frem for fortjenstmargenen hos producentens forhandlerselskab, idet de lovligt kan tage udgangspunkt i den samlede fortjenstmargen for de to selskaber.

35. Anbringendet om det urimelige i at indregne den opnåede fortjeneste i den normale værdi, må derfor forkastes i det hele.

36. *3.* Med sit tredje anbringende gør sagsøgeren gældende, at Rådet med urette i de SAG-omkostninger, der indgik i den beregnede normale værdi, indregnede et beløb svarende til værdien af visse rabatter ydet af Minolta's japanske handelsselskaber til deres kunder.

37. I stævningen har Minolta især foreholdt Rådet, at det sidestillede de pågældende rabatter med betaling for ibyttetagne maskiner som omhandlet i betragtning 13 og 14 til den anfægtede forordning, skønt Rådet ikke

11 — O. a.: Noten berigtiger en grammatisk fejl i det franske forlæg.

havde noget bevis for, at man kunne kvalificere dem som sådanne. Det fremgår imidlertid klart af de notater, Minolta's egne advokater gjorde under den undersøgelse, Kommissionens ansatte gennemførte i Minolta's lokaler i februar 1986, at sagsøgerens repræsentanter i alt fald på det tidspunkt bl.a. erkendte, at:

»Når brugerne køber nye apparater, tager forhandlerne de gamle tilbage, og Minolta yder en støtte til forhandlerne.« (Se s. 11 i de nævnte notater, der er optaget i bilag IV B til stævningen).

For øvrigt udtaler Minolta's advokater i en skrivelse til Kommissionen fra juli 1986 (vedlagt som bilag II til svarskriftet) — hvorved de påpeger, at de pågældende rabatter i deres øjne »ikke er rigtige ibyttetagningsrabatter« — som forklaring på, at de tidligere blev betegnet som sådanne, at de

»skulle hjælpe forhandlerne hos MJS (Minolta's vigtigste handelsselskab) til at sælge nye PPC og samtidig udbetale køberne et vist beløb som modydelse for deres gamle apparater«.

Institutionerne havde derfor absolut belæg for at antage, at der blev ydet rabatter for at tage hensyn til »ibyttetagningen« af gamle apparater.

38. I replikken har Minolta i øvrigt koncentreret sine bemærkninger om de juridiske spørgsmål vedrørende kvalifikationen af de nævnte rabatter i forbindelse med antidumpingundersøgelsen. Grunden hertil er, at selskabet mente i Rådets svarskrift at have fundet et forhold, som selskabet fra begyndelsen anså for en hindring for at kvalificere de pågældende rabatter som betaling for ibyttetagning og følgelig for at indregne dem i den normale værdi; forholdet er, at selskabet »aldrig har genanvendt eller forsøgt at genanvende de ibyttetagne apparater«. Jeg bemærkede imidlertid i mit forslag til afgørelse i sag C-175/87, Matsushita mod Rådet, at denne konstatering samt den omstændighed, at den omtvistede rabat blev ydet forhandlerne uafhængigt af, om disse faktisk havde aftalt en ibyttetagning med kunderne, eller om en sådan ibyttetagning faktisk fandt sted, ikke er tilstrækkeligt til at benægte, at den skulle gøre det muligt for dem at tage maskiner i bytte og trække de brugte PPC tilbage fra markedet eller for at benægte, at det — ubestridte — fravær af et brugtmarked i Japan, som blev resultatet, tilførte Minolta de samme fordele som dem, de andre producenter havde gavn af, og som er beskrevet i slutningen af andet afsnit i betragtning 13 til den anfægtede forordning. Med hensyn til den konstatering, at de pågældende rabatter ydes på grundlag af en ensartet tarif og derfor ikke varierer fra transaktion til transaktion, må det siges, at den ikke kan godtgøre, at ydelsen af dem ikke er knyttet til det forhold, at en transaktion i forbindelse med ibyttetagning har fundet sted, men snarere tenderer mod en bekræftelse af, at rabatten tilsigter at skaffe Minolta fordele, som i den foreliggende sag ikke er knyttet til den værdi, der ligger i genbrug eller videresalg af ibyttetagne maskiner.

39. Det følger heraf, at betalingerne ved ibyttetagning skal indgå i den normale

værdi, den være sig fastsat på grundlag af grundforordningens artikel 2, stk. 3, litra a), som i Matsushita's tilfælde, eller beregnet i overensstemmelse med samme forskrift under litra b), nr. ii), således som det var tilfældet med Minolta.

40. Endelig må man af de grunde, jeg har anført i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87, Canon mod Rådet, og sag C-174/87, Ricoh mod Rådet, også forkaste det af Minolta subsidiært fremsatte anbringende, nemlig at dersom omkostningen ved betalingerne ved ibyttetagning kunne indregnes i den normale værdi i medfør af artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), skal den fratrækkes heri i medfør af artikel 2, stk. 10, litra c).

B — Sammenligningen

41. Med sit fjerde anbringende gør Minolta gældende, at Rådet under tilsidesættelse af grundforordningens artikel 2, stk. 10, litra c), afslog at foretage passende justeringer i den normale værdi for at tage hensyn til visse typer udgifter, som dog må siges at have »direkte tilknytning til de pågældende salg«.

42. Hvad angår Rådets udelukkelse af *salgschefernes lønninger* fra den justering, som foretoges vedrørende lønnen til sælgerne, finder jeg, at Rådet med rette kunne antage, at der ikke forelå en sådan direkte tilknytning, idet undersøgelsen havde vist, at deres væsentligste opgave består i at forvalte og styre sælgerhold, men ikke selv at sælge direkte.

Jeg ønsker ikke at tage stilling til Rådets opfattelse, hvorefter det kun er »som en undtagelse«, at lønnen til sælgerne optræder blandt de udgifter, der opregnes i artikel 2, stk. 10, litra c), og at udtrykket »sælgere« derfor må fortolkes indskrænkende. Jeg finder det imidlertid vigtigt at bemærke, at sagsøgerens opfattelse, hvorefter intet i denne bestemmelse berettiger en sådan indskrænkende fortolkning med den virkning, at der indtræder en sondring mellem forskellige kategorier af »sælgere«, forekommer mig at være for generel. Hermed ses der nemlig bort fra den kendsgerning, at »løn til sælgere«, for at kunne justeres, ligesom de andre typer af de opregnede udgifter skal have direkte tilknytning til de pågældende salg, hvilket indebærer, at der er løn, som ikke har en sådan direkte tilknytning [12].

43. Med hensyn til *udgifterne ved sælgernes brug af varebiler* må det noteres, at Minolta selv har udtalt, at:

»udgifterne til køretøjerne *i alt væsentligt* var transportudgifter, da *en af hovedanvendelserne* for køretøjerne var levering af PPC-apparater til sagsøgerens kunder«,

men at:

12 — Det må noteres, at ifølge forordning nr. 2423/88 af 11.7.1988 — den nugældende grundforordning — defineres løn til sælgere udtrykkeligt som den løn, som betales personale, der udelukkende er beskæftiget med det direkte salg. Den nye grundforordning præciserer i øvrigt følgende: [det] bør for klarhedens skyld fastslås, at der ikke bør indrømmes justering for generalomkostninger i salgsleddet, eftersom sådanne omkostninger ikke har direkte tilknytning til de pågældende salg med undtagelse af løn til sælgere, som ikke bør behandles anderledes end betalte provisioner.

»de pågældende køretøjer også blev brugt af sælgerne, når de effektuerede salg og foretog demonstration af produkterne for kunderne« (jf. stævningens punkt 7.15).

Som det klart fremgår af Rådets svar på Domstolens spørgsmål, er det for at tage hensyn til denne dobbelte anvendelse, at Rådet kun har indrømmet justering for to-tredjedele af de omhandlede omkostninger, som blev afholdt for levering af PPC-apparater og derfor blev betragtet som knyttet til transporten af produkterne [13].

44. Hvad angår den sidste tredjedel blev den anset for at svare til sælgernes sædvanlige rejseudgifter, hvorfor den henhører under generalomkostningerne, for hvilke der »som hovedregel ikke foretages justering«, og som i almindelighed ikke har direkte tilknytning til de pågældende salg, da de påløber uafhængigt af, om der sælges eller ej (se i den forbindelse navnlig punkt 19 i mit forslag til afgørelse i sag C-174/87, Ricoh mod Rådet, og punkt 46 i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87, Canon mod Rådet). Da sagsøgeren udtrykkeligt har accepteret den således foretagne fordeling i forholdet to tredjedele til en tredjedel, kan det udledes af ovenstående, at Rådet ikke begik en fejl, da det kun ydede justering for en del af udgifterne ved brugen af varebiler. Af de samme grunde kunne det også afvise at foretage justering for alle *sælgernes rejseudgifter* i forbindelse med tog- og flyrejser eller taxakørsel.

45. Hvad endelig angår *udgifterne* til oplagring, transport, forsikring og kredit, som *MO har haft* (Minolta's produktionsselskab) samt *udgifterne* til transport, køretøjer og kredit hos *MJS*, der står i forbindelse med dets salg til andre af Minolta's handelsselskaber, skal jeg blot henvise til punkt 45 i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87, Canon mod Rådet, hvoraf det fremgår, at udgifter af denne art ikke har »direkte tilknytning til de pågældende salg«, for de afholdes i et led, der ligger før disse salg, som, når det drejer sig om en produktions- og salgsorganisation som Minolta's, er de, der sker til den første uafhængige køber.

46. Det anbringende, som udledes af Rådets nægtelse af at foretage visse justeringer af den normale værdi på grundlag af grundforordningens artikel 2, stk. 10, litra c), kan derfor heller ikke lægges til grund.

C — Beregningen af dumpingmargenen

47. Alene Minolta har påberåbt sig et anbringende om, at dumpingmargenen ikke blev beregnet på lovlig vis, hvorved jeg skal henvise til følgende bestemmelse i grundforordningens artikel 2, stk. 13, litra b):

»Når der er tale om varierende priser, kan dumpingmargenen fastsættes for hver enkelt transaktion eller ud fra de hyppigst anvendte priser, de repræsentative priser eller de vejede gennemsnitspriser.«

48. Minolta gør gældende, at Rådet, ved i denne sag at anvende metoden med det vejede gennemsnit for at beregne den normale

13 — Bemærk, at den nye grundforordning udtrykkeligt præciserer, at der kan justeres for de omkostninger, som har direkte tilknytning til produktet, og som er blevet afholdt for at transportere det pågældende produkt... .

værdi og metoden baseret på den enkelte transaktion for at beregne eksportprisen, ikke foretog en gyldig sammenligning mellem disse to termer i overensstemmelse med grundforordningens artikel 2, stk. 2 og 9, samt stk. 13, litra b).

49. Domstolen forkastede imidlertid en identisk argumentation i dommene af 7. maj 1987 i de såkaldte »kugleleje«-sager, der er nævnt ovenfor. Således fastslog den f.eks. i præmis 15 og 18 i dommen Nippon Seiko mod Rådet (sag 258/84, Sml. s. 1923) udtrykkeligt, at hverken stk. 13 eller stk. 9 i grundforordningens artikel 2 kræver, at den normale værdi og eksportprisen beregnes efter samme metoder. Den tilføjede senere, i dommens præmis 24, at

»Formålet med at stille institutionen frit i valget af en af de metoder, der er angivet i ... artikel 2, stk. 13, litra b), netop er at sikre, at den vælger den metode, der er bedst egnet til at opfylde formålet med antidumpingtoldproceduren.«

50. Minolta udleder af sidstnævnte passage, at alene eksistensen af særlige omstændigheder kan medføre, at metoden baseret på den enkelte transaktion må antages at være den »mest passende« for at beregne eksportprisen, når den normale værdi er blevet beregnet efter metoden om det vejede gennemsnit. Herved vil Minolta støtte ret på følgende præmis i den ovennævnte dom fra Domstolen:

»Den metode, der er baseret på den enkelte transaktion, er ... den eneste, der giver mulighed for at ramme visse omgåelsesforsøg, som består i at skjule dumping ved at anvende forskellige priser, hvoraf nogle ligger over og andre under normalværdien.«

Ifølge Minolta følger det heraf, at anvendelsen af metoden baseret på den enkelte transaktion kun er berettiget, såfremt det bevises, at eksportøren har handlet misligt eller forsætligt for at skjule sin dumping.

51. Den argumentation bør forkastes. Indledningsvis må det noteres, som Domstolen gjorde det i præmis 21 i dommen Nippon Seiko mod Rådet, at valget mellem de forskellige beregningsmetoder i artikel 2, stk. 13, litra b), forudsætter, at der foretages en bedømmelse af en række komplicerede økonomiske omstændigheder. Det er altså ikke tilstrækkeligt at bevise, at anvendelsen af en anden metode end den, som er anvendt, ville have været mulig under de konkrete omstændigheder, men det skal bevises, at Rådet ved at anvende den omtvistede metode begik en åbenbar fejl ved bedømmelsen af sagens omstændigheder.

52. I øvrigt indebærer Minolta's argumentation, at der blandt de angivne beregningsmetoder er en, som skal foretrækkes frem for de andre, der altså så at sige er hovedreglen, således at de andre kun kan anvendes i undtagelsestilfælde. Det er dog ikke tilfældet, og endda således, at Domstolen i ovennævnte doms præmis 33 kunne henvise til den simple omstændighed, at:

»Metoden, baseret på den enkelte transaktion, [udgør] en af de metoder, som institutionerne kan anvende til beregning af dumpingmargenen, når der foreligger varierende priser ...«

og konkludere, at principperne om beskyttelse af den berettigede forventning eller om retssikkerhed ikke er til hinder for en ændring af beregningsmetoden, som endog foretages uden forudgående meddelelse.

53. Endelig finder jeg Minolta's fortolkning af den ovenfor citerede passage i præmis 25 i dommen Nippon Seiko mod Rådet for ukorrekt. Eksistensen af »omgåelsesforsøg, som består i at skjule dumping« præsenteres ikke dér som en forudsætning for en ændring af metoden baseret på den enkelte transaktion. I sagen blev eksistensen af sådanne manøvrer i øvrigt heller ikke påberåbt. Efter min opfattelse ville Domstolen blot beskrive *virkningerne* af at anvende metoden baseret på den enkelte transaktion, hvorefter eksportpriser over den normale værdi som bekendt fiktivt nedsættes til niveauet for den normale værdi, før de sammen med en lavere eksportpris end den normale værdi indføres i beregningen af det vejede gennemsnit for samtlige eksportpriser.

54. Denne fortolkning forekommer mig bestyrket af anden sætning i dommens præmis 25, i hvilken Domstolen modstiller den omtvistede metode med metoden med det vejede gennemsnit, som »[i] en sådan situation«, dvs. når eksportpriserne snart er højere, snart lavere end den normale værdi,

»hovedsagelig vil indebære, at salgene til dumpingpriser maskeres af salgene til de såkaldte 'negative' dumpingpriser«.

55. Til støtte for fortolkningen kan der tillige henvises til den udtrykkelige forbindelse, Domstolen knyttede mellem valget af »[den] bedst [egnede]« metode til beregning af dumpingmargenen og formålet med proceduren til indførelse af en antidumpingtold, som

»[efter] forordningens artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, skal... ophæve den skade eller trussel om skade, som forvoldes en erhvervsgren i Fællesskabet på grund af dumping« (jf. dommens præmis 24 in fine).

Med et sådant kriterium gør man sig efter min mening ikke subjektive overvejelser vedrørende den pågældende eksportørs hensigter: Ifølge Domstolen er det ikke, fordi han har gjort sig skyldig i en eller anden manøvre for at skjule sin dumping, at Rådet kunne anvende metoden baseret på den enkelte transaktion og afvise metoden med det vejede gennemsnit, men fordi anvendelsen af denne sidste medfører, at

»det tab, den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet lider, fortsat vil bestå« (jf. præmis 25 in fine til dommen i sagen Nippon Seiko mod Rådet).

56. Det følger af denne konklusion, at man heller ikke kan tale om en tilsidesættelse af princippet »audi alteram partem« i den forbindelse: Da Rådet kunne anvende metoden baseret på den enkelte transaktion, endog når der ikke foreligger forsætlige manøvrer for at skjule dumping, havde det ikke pligt til at give sagsøgeren lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende de bevisligheder, det eventuelt besad herom.

57. Hvad endelig angår den angiveligt foreliggende krænkelse af EØF-traktatens artikel 190 må det først bemærkes, at såvel anvendelsen af metoden med det vejede gennemsnit for at beregne den normale værdi som anvendelsen af metoden baseret på den enkelte transaktion for at beregne eksportprisen klart fremgår af betragtning 5 og 26 til den endelige forordning læst i sammenhæng med betragtning 6 og 29 til den foreløbige forordning, som de kun bekræfter. For det andet: Da metoden baseret på den enkelte transaktion befinder sig blandt metoderne til beregning til dumpingmargenen på samme grundlag som de øvrige metoder, der opregnes i grundforordningens artikel 2, stk. 13, litra b), finder jeg, at Rådet ikke i betragtningerne til den omtvistede forordning havde pligt til at anføre de særlige grunde til, at anvendelsen af denne metode var berettiget. At den forordning, som var anfægtet i »kugleleje«-sagerne, var affattet mere udførligt i så henseende, skyldes, at anvendelsen af metoden baseret på den enkelte transaktion på det tidspunkt var en ændring i forhold til institutionernes tidligere praksis.

58. Hvad angår tallene i den fortrolige tabelsamling, som sagsøgeren har vedlagt stævningen, og som virksomheden også henviser til i denne forbindelse, må de antages at være ganske irrelevante, for de hviler på andre beregningsmetoder end dem, Rådet som påvist lovligt kunne anvende.

Forslag til afgørelse

59. Da ingen af sagsøgerens anbringender således kan tages til følge, foreslår jeg Domstolen at frifinde sagsøgte og at pålægge Minolta at betale sagens omkostninger, herunder intervenienternes omkostninger.